

گزینه ۲

۱

هرچه فشار گاز محیط و در نتیجه فشار وارده بر سطح جیوه بیشتر باشد، ستون جیوه درون لوله بالاتر خواهد رفت. بنابراین این سطح در یک شهر ساحلی بالاتر از یک شهر کوهستانی خواهد بود، زیرا فشار هوا با افزایش ارتفاع از سطح دریا کاهش می‌یابد.

گزینه ۳

۲

فشار در مایعات وابسته به عمق نقطه مورد نظر نسبت به سطح آزاد مایع است و به شکل ظرف بستگی ندارد. در اینجا چون ارتفاع آب در هر دو ظرف یکسان است، پس فشار در آن‌ها برابر است.

گزینه ۴

۳

فشار در کف ظرف از وزن مایع (W) ایجاد می‌شود. پس داریم:

$$\frac{P_2}{P_1} = \frac{\frac{W}{A_2}}{\frac{W}{A_1}} = \frac{A_1}{A_2} = \frac{\frac{\pi}{4}d^2}{\frac{\pi}{4}(2d)^2} = \left(\frac{d}{2d}\right)^2 = \frac{1}{4}$$

گزینه ۴

۴

هرچه از سطح زمین بالاتر برویم، تراکم مولکول‌های هوا و فشار ناشی از آن کمتر می‌شود. پس به همین دلیل فشار هوا و تراکم مولکول‌های هوا در مناطق ساحلی بیشتر از فشار هوا و تراکم مولکول‌های هوا در مناطق کوهستانی است.

گزینه ۱

۵

نیروی اصطکاک جنبشی: $f = 2 \text{ N}$

$$F - 2 = ma \Rightarrow F - 2 = 2 \times 4 \Rightarrow F = 10 \text{ N}$$

$$A = 0.2 \times 0.2 = 0.04 \text{ m}^2$$

در حالت دوم، نیروی عمودی F و نیروی وزن عامل به وجود آمدن فشار در سطح زیرین جسم می‌شود، پس داریم:

$$P = \frac{F + mg}{A} = \frac{2 \times 10 + 10}{0.04} = 750 \text{ Pa}$$

در مایعات در حالت تعادل نقاطی که در عمق یکسان از سطح آزاد مایع قرار دارند، هم‌فشارند: فشار هوا در دو طرف وجود دارد پس می‌توان از نیروی حاصل از آن صرف‌نظر کرد. (از دو طرف یکدیگر را خنثی می‌کنند)

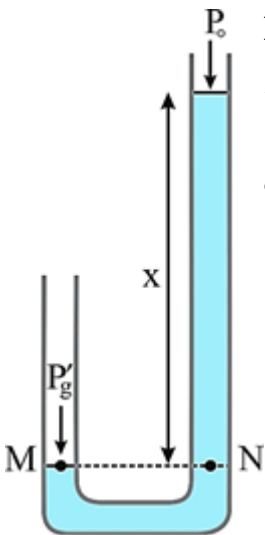
$$P_{\text{دريوش}} = P_{\text{مايع}} = 3 \times 10^4 \times 0.2 = 6000 \text{ Pa}$$

$$P = \frac{F}{A} \Rightarrow F = 6 \times 10^3 \times 5 \times 10^{-4} = 3 \text{ N}$$

بعد از اتصال ظرف‌ها به هم ارتفاع سطح آب در هر سه ظرف برابر می‌شود و ارتفاع سطح آب ظرف C کم شده و ارتفاع سطح آب ظرف A افزایش می‌یابد. به همین دلیل پس از برقراری تعادل حجم آب در ظرف A بیشتر از ظرف C خواهد بود.

فشار مایع در یک عمق مشخص از سطح مایع در حال تعادل، بدون توجه به اندازه و هندسه ظرف‌ها یکسان است. یعنی فشار در عمق ۱۵ سانتی‌متری آب همواره ثابت است و به ابعاد و شکل ظرف وابسته نیست.

در حالت بعدی، فشار گاز ۴ برابر فشار هوا می‌شود ($P_g = 4P_0$) و در نتیجه ارتفاع ستون مایع در سمت راست لوله (مایع P') بیشتر می‌شود.

$$P_M = P_N \Rightarrow P'_g = P'_{\text{مايع}} + P_0$$

$$4P_0 = P'_{\text{مايع}} + P_0 \Rightarrow P'_{\text{مايع}} = 4P_0 - P_0 = 3P_0$$

چون جنس مایع در هر دو حالت یکسان است، پس نسبت فشارها برابر با نسبت ارتفاع ستون‌های مایع خواهد بود.

$$\frac{P'_{\text{مايع}}}{P_{\text{مايع}}} = \frac{x}{\lambda} \Rightarrow \frac{3P_0}{P_0} = \frac{x}{\lambda} \Rightarrow x = \lambda \times 3 = 24 \text{ cm}$$

برای اینکه دو پیستون در یک راستای افقی در تعادل باشند، باید فشار حاصل از دو پیستون یکسان باشد. ابتدا فشار هرکدام از پیستون‌ها را به دست می‌آوریم:

$$P = \frac{f}{a} = \frac{40}{5 \times 10^{-4}} = 8 \times 10^4 \text{ Pa} \quad \text{پیستون کوچک}$$

$$P = \frac{F}{A} = \frac{50}{8 \times 10^{-4}} = 6/25 \times 10^4 \text{ Pa} \quad \text{پیستون بزرگ}$$

فشار پیستون کوچک‌تر، بیشتر از فشار پیستون بزرگ‌تر است؛ پس باید فشار پیستون بزرگ به 8×10^4 پاسکال برسد.

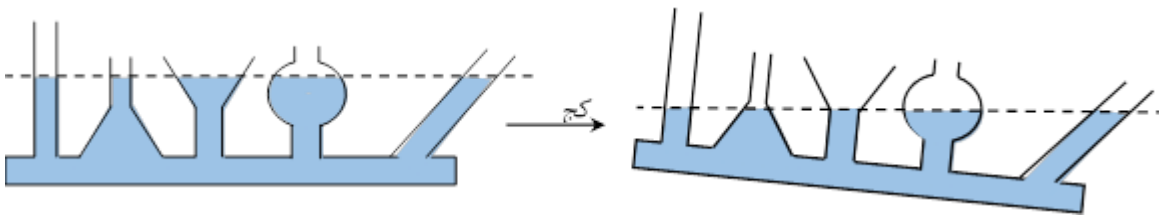
$$\Delta P = 8 \times 10^4 - 6/25 \times 10^4 = (8 - 6/25) \times 10^4 \Rightarrow \Delta P = 1/75 \times 10^4 \text{ Pa}$$

حال باید ببینیم به کمک چه نیرویی می‌توان فشار $1/75 \times 10^4$ پاسکال را به پیستون بزرگ اضافه کرد:

$$\Delta P = \frac{F'}{A} \quad \frac{\Delta P = 1/75 \times 10^4 \text{ Pa}}{A = 8 \times 10^{-4} \text{ m}^2} \rightarrow F' = \Delta P \cdot A = 1/75 \times 10^4 \times 8 \times 10^{-4} = 1/75 \times 8 = 14 \text{ N}$$

پس باید وزنه‌ای ۱۴ نیوتونی بر روی پیستون بزرگ گذاشته شود تا دو پیستون در یک راستای افقی به حالت تعادل برسند.

اختلاف فشار ناشی از مایع در دو نقطه از یک مایع، به اختلاف ارتفاع دو نقطه بستگی دارد. بنابراین با در نظر گرفتن طول ثابت میله، اختلاف فشار ناشی از مایع در دو سر میله در هر دو ظرف باهم برابر است و نسبت موردنظر برابر با ۱ است.

اگر از مایعی (آب) درون یکی از ظرف‌های مرتبط بریزیم، مایع در ظرف‌های مختلف جریان می‌یابد تا اینکه سطح آزاد مایع در تمامی ظروف یکسان شود. با کج کردن ظروف، سطح آزاد مایع در تمام ظرف‌ها در یک تراز افقی، موازی سطح افقی قرار می‌گیرد.

تراکم مولکول‌های هوا در ارتفاع‌های بالاتر کمتر است و همین موضوع باعث کاهش فشار هوا می‌شود.

هرچه بادکنک از عمق دریاچه به طرف سطح دریاچه حرکت کند، ارتفاع ستون مایع بالای آن کاهش می‌یابد، در نتیجه فشار ناشی از وزن مایع بر بدنه بادکنک کاهش می‌یابد که این امر باعث می‌شود تا رفته‌رفته حجم هوای درون بادکنک افزایش یابد و بادکنک بزرگ‌تر شود که به معنای فاصله گرفتن مولکول‌های هوای درون بادکنک و کاهش فشار هوای درون بادکنک است.

$$\text{حجم} = 10 \times 10 \times 10 = 1000 \text{ cm}^3 = 0.001 \text{ m}^3$$

$$\text{چگالی} = \frac{\text{جرم}}{\text{حجم}} \Rightarrow \text{جرم} = 0.001 \times 8000 = 8 \text{ kg}$$

$$\text{وزن} = 8 \times 10 = 80 \text{ N}$$

$$P = \frac{F}{A} = \frac{80}{10^{-2}} = 8000 \text{ Pa} = 8 \text{ kPa}$$

وقتی راننده پدال ترمز را فشار می‌دهد، این فشار توسط روغن ترمز به پیستون‌ها، کفشک‌ها و بالشتک‌ها منتقل می‌شود. کفشک‌ها به کاسه ترمز عقب و بالشتک‌ها به صفحه‌ای که به چرخ جلو متصل است، نیروی اصطکاکی وارد کرده و سرانجام سرعت خودرو کاهش می‌یابد.

عامل اصلی برای خروج آب از بطری پلاستیکی، فشار هوای بالای آب در بطری است که در گزینه ۴ با برش انتهای ته بطری، هوای آزاد سریع وارد بطری آب شده و فشار هوا باعث می‌شود تا هرچه سریع‌تر آب به بیرون رانده شود.

پاسخ سؤالات ۱۸ تا ۲۶

فشار مایعات به شکل ظرف بستگی ندارد.

با باد کردن بادکنک، مولکول‌های هوا با فشار درون بادکنک متراکم می‌شوند و فاصله بین آن‌ها کاهش می‌یابد.

در تزریق آمپول، فشار پیستون سرنگ سبب تخلیه مایع درون آن می‌گردد و فشار هوا تأثیری بر آن ندارد.

انبساط ظرف سبب افزایش حجم ظرف و در نتیجه کاهش برخورد مولکول‌های گاز و کاهش فشار گاز است.

در سطح آزاد مایع فشاری از طرف مایع وجود ندارد. با زیاد شدن ارتفاع، فشار مایع نیز زیاد می‌شود.

گزینه ۱

۲۳

جسم نیرویی برابر با وزن خودش به مایع وارد می‌کند.

گزینه ۲

۲۴

در سطح زمین، اکسیژن تحت فشار یک اتمسفر از دیوارهٔ کیسه‌های هوایی وارد خون می‌شود. اگر فشار افزایش یابد، اکسیژن بیشتر در خون حل می‌شود و برعکس با کاهش فشار، میزان اکسیژنی که در خون حل می‌شود، کاهش می‌یابد. در ارتفاعات با کاهش فشار هوا، اکسیژن کمتری در خون حل می‌شود.

گزینه ۱

۲۵

فشاری که جسم بر مایع وارد می‌کند، بر کف ظرف نیز وارد می‌شود. با خارج کردن جسم، فشار وارده از بین می‌رود.

$$P = \frac{mg}{A} \Rightarrow P = \frac{0/4 \times 10}{0/02} = 200 \text{ Pa}$$

گزینه ۴

۲۶

$$W = F = 750 \text{ N}$$

$$A = 250 \text{ cm}^2 = 0/025 \text{ m}^2$$

$$P = \frac{F}{A} \Rightarrow P = \frac{750}{0/025} = 30000 \text{ Pa}$$

گزینه ۳

۲۷

$$\text{نیروی اعمال شده} = (100 + 200) \times 10^{-3} \times 10 = 3 \text{ N}$$

$$\text{مساحت یک وجه مکعب} = 10 \times 10 \times 10^{-2} = 0/01 \text{ m}^2$$

$$P = \frac{F}{A} = \frac{3}{0/01} = 300 \text{ Pa}$$

گزینه ۲

۲۸

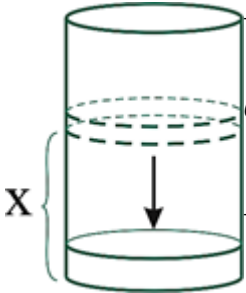
طبق اصل پاسکال:

$$\frac{F_1}{A_1} = \frac{F_2}{A_2} \Rightarrow \frac{10}{10} = \frac{F_2}{1} \Rightarrow F_2 = 1 \text{ N}$$

$$P_{\text{پیستون کوچک}} = P_{\text{پیستون بزرگ}} \Rightarrow \frac{F}{A} = \frac{f}{a} \xrightarrow{A=\pi R^2, a=\pi r^2} \frac{F}{\pi R^2} = \frac{f}{\pi r^2}$$

$$\Rightarrow F = \frac{\pi R^2}{\pi r^2} \times f \Rightarrow F = f \times \left(\frac{R}{r}\right)^2 \xrightarrow{\substack{f=40\text{ N} \\ \frac{D}{d}=\frac{R}{r}=10}} F = 40 \times (10)^2 = 40 \times 100 = 4000\text{ N}$$

می‌دانیم با فشردن پیستون، حجمی از آب جابه‌جا می‌شود که میزان این حجم جابه‌جا شده را می‌توان محاسبه کرد (دقت کنید حجم جابه‌جا شده، استوانه‌ای با مساحت سطح پیستون و ارتفاعی برابر با جابه‌جایی پیستون است). داریم:

$$V = Ah \xrightarrow{h=x} V = A_1 x_1 \quad (\text{II})$$

از سویی چون مایع محصور است، پس این حجم از آب که در اینجا حرکت داده شده است، باید بی‌کم‌وکاست در جابه‌جایی پیستون دیگر جبران شود؛ یعنی داریم:

$$V = A_2 x_2 \quad (\text{III})$$

$$\text{II, III} \Rightarrow A_2 x_2 = A_1 x_1 \Rightarrow \frac{A_2}{A_1} = \frac{x_1}{x_2}$$

$$\xrightarrow{\text{(I)}} \frac{F_2}{F_1} = \frac{x_1}{x_2} = \frac{10\text{ cm}}{2\text{ cm}} = 5$$